

Født af Jomfru Maria

I morgen skal der i landets kirker prædikes over teksten Mariae bebudelse. Hvis man i den forbindelse kun stiller spørgsmål til, hvordan det kan lade sig gøre, at en jomfru føder, eller man nøjes med at foretage en rundspørge til præster, om de virkelig tror på jomfrufødslen, så glemmer man let det centrale: at dvæle ved underet og lade sig anfægte

JESUS BLEV FØDT AF JOMFRU MARIA, lyder det i den kristne trosbekendelse. Denne formulering er som hele bekendelsen med til at understrege Guds frie nåde og det under, Jesu liv er.

Såfremt man i ordene om Marias jomfruelighed kun stiller spørgsmål til, hvordan det kunne lade sig gøre, at en jomfru føder et barn, eller man nøjes med at foretage en rundspørge til præster, om de virkelig tror på jomfrufødslen, så glemmer man let det centrale i bekendelsens udsagn om, at Jesus blev født af jomfru Maria. Man glemmer at dvæle ved underet og lade sig anfægte af dets betydning.

Forsøg på enten rationelt at forklare jomfrufødslen eller afvise den som urealistisk og kræve en ny bekendelse ser efter min opfattelse hen over bekendelsens centrale indhold, troen på Gud Fader, Guds Søn og Gud Helligånd.

Et forstærket fokus på præsters tro, om de nu for eksempel tror på jomfrufødslen, flytter fokus væk fra det egentlige budskab. Det kommer i så fald til at handle mere om præsten og hendes tro end om bekendelsens indhold.

Forargede spørgsmål som: ”Tror den kristne virkelig på, at Maria var jomfru?” eller ”Kan man nu ikke engang regne med, at præsten tror på det hele?” gør det alt for let at se hen over den endnu større forargelse, som kristentroen rummer, nemlig troen på, at Jesus Kristus, født af jomfru Maria, er Guds søn.

Der er her langt mere på færde end spørgsmål om, hvorvidt de bibelske beretninger kan forklares rationelt, eller om præster har for meget eller for lidt tro. Bekendelsens udsagn handler først og sidst om Guds nåde, hans vilje til at knytte sig til menneskene, og om hvordan himlen begyndte den dag i Marias hus, hvor englen Gabriel besøgte Maria og sagde til hende, at hun skulle føde et barn.

Evangelisten Lukas udtrykker den samme pointe i fortællingens form, i sin beretning om Jesu undfangelse og fødsel (Lukasevangeliet kapitel 1 og 2).

Jesu historie fletter sig hos evangelisten Lukas ind i beretningen om Johannes Døberens fødsel. De to drenge, Jesus og Johannes, er fælles om at have mødre, der egentlige ikke burde kunne få børn. Elisabeth, Johannes Døberens mor, er for gammel, mens Maria er for ung og er jomfru.

Evangelisten Lukas understreger således, hvordan alt er muligt for Gud, og at Guds forhold til mennesket rummer mere, end vi kan sanse og intellektuelt forstå.

I den tidlige kristne kirke havde man stor sans for at udfolde og give ord til det kristne mysterium, og bekendelsens ord om, at Maria var jomfru, spillede her ofte en central rolle. Hymnedigteren Romanos, som levede i det sjette århundrede i Konstantinopel (det nuværende Istanbul) skrev en række fortællende salmer, deriblandt en Maria-salme, som tager afsæt i beretningen om Maria, der får besøg af englen Gabriel.

Omkvædet i denne salme lyder: ”En jomfru føder sit barn, og efter at hun har født barnet, er hun stadigvæk jomfru.” Romanos' anliggende i denne salme er ikke at foretage en undersøgelse af Marias jomfruelighed og bevidne det. Han vil derimod understrege det under og mysterium, Jesu fødsel er.

Romanos ved, at han ikke fuldt ud kan forstå Jesu fødsel og med sin forstand gribe dette barns betydning. Men dette faktum gør ham ikke tavs.

Romanos udfolder i stedet underet i sin salme. Han går til de bibelske skrifter, og han finder her beretninger og tegn, som hjælper ham til at tyde og udfolde det kristne mysterium.

De gammeltestamentlige beretninger ses nok som profetier, der peger frem på det, som sker med Jesu undfangelse og fødsel. De er med til at understrege Jesu fødsel som en opfyldelse af det, som allerede var sagt og skrevet.

Men hos Romanos er de gammeltestamentlige billeder dog først og fremmest med til at udfolde betydningen af det mysterium, at Gud lod sin søn føde på jord. De er med til at give højde og perspektiv til den konkrete begivenhed, og de hjælper os dermed til at dvæle og opholde os ved mysteriet.

De gammeltestamentlige ord og billeder er hos Romanos således med til at kaste et stærkere lys over for eksempel beretningen om Marias fødsel af Jesus.

Salmedigteren Romanos trækker i sin Maria-salme en lang række gammeltestamentlige historier frem, for eksempel historien om Moses ved den brændende tornebusk (Anden Mosebog kapitel 3).

Romanos sammenligner ligefrem Maria med den brændende tornebusk. Maria er den brændende tornebusk, idet hun bar Jesusbarnet i sig. Hun kunne rumme den evige Guds søn uden at brænde op og blive fortæret af ilden.

Den brændende tornebusk tjener her som et billede, der udfolder underet, at Gud bliver far, og han tager bolig i et menneskes krop og lader sig føde på jord i kød og blod.

Det gammeltestamentlige motiv beriger historien om Mariæ bebudelse og fortæller os, at Gud har forbundet sig med verden. Mysteriet er, at Gud gennemlyser vores liv i verden med sin nåde og sandhed.

Elof Westergaard er biskop i Ribe Stift